

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

С о ф и я,
29 юни 1986 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

	СТР.
1. ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
2. ОТКРИВАНЕ И ДНЕВЕН РЕД	4
3. ОБСЪЖДАНЕ НА ПОСТАНОВКАТА НА ПИЕСАТА "ЧЕРНА КОМЕДИЯ" ОТ ПИТЪР ШАФЪР, РЕЖ.Н.А.АСЕН ШОПОВ Изказвания	
АСЕН МИЛАНОВ	5
АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА	6
ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ	6
СЛАВКА СЛАВОВА	7
АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ	7
СЛАВКА СЛАВОВА	8
АДРИАНА АНДРЕЕВА	8
АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ	8
АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА	9
АСЕН МИЛАНОВ	9
ВИОЛЕТА ГИНДЕВА	9
ГАЛИНА АСЕНОВА	10
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ	10
ВЕЛКО КЪНЕВ	11
МЛАДЕН КИСЕЛОВ	12
АСЕН ШОПОВ	16
БАНЧО БАНОВ	19
4. ЗАКРИВАНЕ	20

ПРИСЪСТВУВАЩИ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БАНЧО БАНОВ

ЧЛЕНОВЕ:

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ

КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

МЛАДЕН КИСЕЛОВ

АСЕН ШОПОВ

ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ

ГАЛИНА АСЕНОВА

АСЕН МИЛАНОВ

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА

ВЕЛКО КЪНЕВ

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

АДРИАНА АНДРЕЕВА

СЛАВКА СЛАВОВА

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ

МЛАДЕН МЛАДЕНОВ

ОТСЪСТВУВАЩИ:

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ

ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

СТЕФАН ДАНАИЛОВ

АТАНАС ВЕЛЯНОВ

ИВАНКА ДИМИТРОВА

САВА ХАШЪМОВ

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

Състоял се в Заседателната зала на
Народен театър "Иван Вазов"

НАЧАЛО: 12.10 ч.

КРАЙ: 14.00 ч.

О Т К Р И В А Н Е:

ПРЕДСЕДАТЕЛ БАНЧО БАНОВ:

Другарки и другари,

Упълномощен съм от др. Фучеджиев да председателствувам днешния съвет. Единствената точка от днешния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

- е Обсъждане на комедията на Питър Шафър "Черна комедия".

Имате думата!

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ:

Аз мисля, че първо Асен Шопов трябва да си каже думата.

АСЕН МИЛАНОВ:

Ще се възползувам като Асен да кажа нещо пръв. Аз съм от тези, които съветват. Няма да си мисля, как аз бих гледал и какво аз бих правил, но аз съм много впечатлителен. Когато нещо ме обхване веднага откликвам. Това представление изобщо ме хваща в положителен смисъл на думата. Затова не искам да коментирам много. В линията или в хода на направеното виждам много хубави неща. Много хубаво ще се приеме. На лице е един художествен факт. Като гледам външното и вътрешно оформление искам да дам няколко съвета. Ще ми се някои от сцените да не са между публиката. По-открито ще стане и няма да има нужда да се обръщам. Една такава арена излиза не камерна, а обратно, защото ако на голяма сцена проследя действащото лице отделило се за момент от останалите ще го направя сравнително по-лесно, докато тук трябва изцяло да се извъртам. И става една много по-голяма сцена от голяма сцена. Но когато трябва нещо да се скрие става много хубаво. От друга страна както в тази пиеса така и в сродните ѝ много отиваме някак си назад в технологията. Тя си е комедия и изведнъж отиваме към един друг стил, пречупваме я и се чудим къде ще бъде по-добре. Не ми харесва това отиване към друг стил. Не искам да кажа, че това е лошо, но защо? Същата стойност имат и езика и словото е много добро. Те разбира се сами се градят, изобщо не ме дразнеше нищо. Това мога да кажа като съветник. Но съм много, много доволен. Така е. На камерна сцена всичко вече върви много добре, но има едно връщане назад. По-нормално е всичко в живота. Дори и пиенето на уиски. Всичко в живота е много по-лесно.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Приветствам целия екип, който излиза с това очарователно представление. Искам да кажа, че както при другата пиеса, така и тук имаме една трудност, с която театърът се сблъсква - това, че сме прескочили един доста голям период от развитието на тази драматургична литература. Ако можем с нещо днес да помогнем, това е да се обърне вниманието на режисьорите върху такива сценарии.

Когато започна разправата между Елжана и Мишо ми се струва, че не трябва да продължава така драматично тяхното поведение. Те са си намерили един миг на щастие, ако може да не е така драматично поведението им в този момент. Има много актьорски блясък и в Косьо Цанев, в Михаил Петров, в Елжана и Жана, изобщо в целия екип. Единственото, което ме подразни това беше излизането на Косьо и Николина Лекова. Пияният човек е много съсредоточен човек. Малко по-динамично излизане в тъмнината според мен ще излезе по-добре. Играта, която си позволяват с публиката е очарователна. Импровизациите, които са неизбежни да бъдат под контрола на автора на постановката. На добър час!

ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ:

Искам да започна от думите на Антония. Изпълнението на Николина Лекова много ми хареса, това е една от хубавите роли. Не смятам, че тя трябва да бъде нито комедийна, нито обратното, а просто както си играе, ефектът е достатъчно голям и силен. И така да се играе и както и да се промени, тя все ще има успех. И ще се внушава това, което искат да внушат автора и режисьора. Нека да не се стремим да правим всяко представление умно и целенасочено. В изкуството трябва да се разреши на публиката просто да присъства на една сцена и дори като си отиде нищо да не запомни. Това няманикакво значение. В края на краищата трябва и такова нещо да има на сцената.

По отношение на другите колеги мога да кажа, че изключително ми харесват. Само в Елжана ми се струва малко неясно и притеснено. Имам чувството, че това което прави не е достатъчно стабилно. В началото малко в повече ми беше продължителността на тъмното. Но всичко е чудесно. На добър час! Ще има успех пиесата.

СЛАВКА СЛОВОВА:

Според мен това е едно представление, което ще има много голям успех и слава богу. Не мога да се съглася с Асен за това преминаване в друг стил и за тази чупка. Намирам, че точно това е смисъла на пиесата. И това е задължително. Тогава разбираш смисъла на цялата пиеса. Ще си позволя само две бележки, които този път ми направиха много силно впечатление благодарение на тъмнината. Слушаш двамата актьори да ти говорят. Единият говори съвършено и това още повече засилва грешките на другия. При двете млади актриси не съществува "се", "какво" или "каква". Чувах "Асе", вместо "Аз се" "кво", "Ква", "що тъй"... Може да ви се струва дребнаво, но не е така. Как може една Николина Лекова да постигне такова съвършенство и да не можеш да й намериш нито един дефект, как може Мишо Петров, Косьо Цанев... Това е говорната култура на актьора. И на тези две млади същества трябва да им се направи бележка за това. Кой трябва да ги прави тези бележки аз не зная. Лошо говорят и моля ви се, просто бия тревога за това нещо. Хвалете ги колкото искате, аз също виждам с какъв ищак играят, колко сериозно и това винаги много ме радва. Чудесни са. Но говора, моля ви се... На добър час!

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ:

Радостното всъщност на днешната работа е именно това, че този екип е направил голям скок. Значи ние не сме били на грешни позиции, когато дадохме доверие на Мишо Петров. Косьо също показва,

че е един великолепен актьор, а не дърво. В основата това е заслуга на цялостната им работа. Много се радвам за Жана, която прогнозирах. За Елжана трябва да бъдем по-отстъпчиви. Само няколко препоръки по линия на спойката и актьорското майсторство. Поддържам Славка, че трябва да се борим с всички средства за чистотата на словото. Тази сцена с лампичката и шнура ще бъде адски кикот. Нека текста на актьорите не върви на глас. Още от утре, когато върви тази сцена да се отиде към мим. И мен ме подразни началото с тъмнината, която струва ми се е в повече. Но стига текстът да е поизвисен и това преминава добре. Това е една много трудна комедия. Дал е Асен свобода на актьорите.

СЛАВКА СЛАНОВА:

Забравих нещо много съществено. Ето сега, видяхте ли Косьо Цанев и Михаил Петров какви са актьори? Защото когато е ставало дума на Косьо да се даде роля винаги има разни съображения. Същото важи за Мишо Петров. Когато дойде ред догодина да се предлагат пак за звания припомнете си тази роля.

АДРИАНА АНДРЕЕВА:

Мисля, че беше много кратък периода за тази трудна пиеса. Наистина е много трудно, но много хубаво сте се справили. Почти всичко е свършено, а тя има толкова време да расте. Във възторг съм, че за толкова кратко време така сте се справили. А също професионалното равнище на Косьо и на Мишо. Косьо просто възхищава с работата си. В толкова голяма роля никъде не сме го виждали.

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ:

Чудесна е работата на Младен. Но нека сватбеният марш в началото да звучи тържествено, но накрая да го разклатиш. Просто

да угасне докато се стопи съвсем.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Запалването на светлината за поклоните е едновременно и част от пиесата и е извън нея. Трябва да се помисли как да стане за да има художествена стойност.

АСЕН МИЛАНОВ:

Тук има още една подробност - когато е светло, но за тях уж е тъмно нека си говорят без да се гледат в очите. В тъмното човек общува с останалите си сетива - уста, уши и кожа.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА:

Искам да поздравя целия колектив, който е направил това великолепно представление. Тя е доста сериозна, а за кратък срок беше изпълнена. Още повече, че тя е изпитание за всеки творец, а нашите колеги са се справили великолепно. Много съм щастлива, че още едно представление на нашия театър ще събере вниманието на публиката. Стана дума за смяна на жанра. Може да има някакъв кусур, но вероятно е плод на тази репетиция. Специално това актьорско колебание на Елжана, а тя е много талантлива. Мисля, че в следващите представления това ще се избегне. Нюанса е само да се дозира на ръба на трагикомедията. При Косьо е направено великолепно. Моментът на извеждането на Нина също само с един нюанс по посока на тези етюди на разминаване в тъмното. Липсва там едно щракване комедийно. Аз също искам да се присъединя към това, което каза Славка. Общо взето съставът долу е от актьори, които са малко използвани в последните пет години. Ето с тази постановка те доказаха колко това не е било редно. Даже по адрес на Косьо съм чувала от наши ръководни другари, че сме сбъркали дето сме го назначили. Искам да обърна

на това постижение на това момче, за да се види, че в никакъв случай той не ни тежи, а ни е необходим и просто трябва да се обърне внимание как да бъде максимално използван. Празнината на неговата боя е очевидна. А двете момичета са много талантиви и ако им окажем необходимото доверие и приятелско внимание в творческите им търсения от тях ще станат едни великолепни актриси, които ще вършат много работа в този театър. Специално искам да благодаря на Младен за това, което е направил като оформление. Великолепни нюанси от черно до бяло. Не е никак скучно. На добър час от сърце!

ГАЛИНА АСЕНОВА:

И според мен успехът на този спектакъл е безспорен. Много ми беше интересно и приятно. Много се смях. Успехът както на режисьора, така и на актьорите ще бъде голям. Обаче ме впечатли друго нещо. Несъзнателно пропуснахме и Мариус Донкин. Той също е много малко ангажиран или с много дребни задачи. И тук той показва своите качества. Славка говори за двете млади актриси, за пропуските в говора, аз обаче не зная как те биха могли да се научат и ако вие имате желание да им помогнете трябва да се намери някакъв начин. Защото ако с тези 4 години във ВИТИЗ не са могли да ги научат не зная как ще стане. При това положение ясно е, че нещо трябва да се направи. Това, което искам да кажа, че много се радвам от успеха им и честно казано им завиждам

КОНСТАНТИН ИЛИЕВ:

Тук някакви идейни внушения трудно могат да се постигнат, но по отношение на чисто театрално умение трябва да сме по-придирчиви. Мисля че, когато се прави театър в малката зала

трябва да се внимава много. За истинността трябва да се мисли повече. Отива се към нещо, в което може да се повярва. Това, което се казва за Елжана е вярно, но както и да се даде външния ѝ вид не може да ме накара да вярвам, че е живяла 4 години с този човек. Ето такива неща на моменти ме разсейват. В това отношение това, което се прави на сцената не е толкова издържано, както например сценографията на Младен, която е безупречна. Не мога да повярвам също, че Мариус е баща, може би нещо трябва да се промени във външния му вид - прошарени коси или нещо такова.

ВЕЛКО КЪНЕВ:

Аз се "разсеях" точно в моментите, когато започна историята с четирите години, изтрезвяването на героите. Тук става въпрос за характери, за трагедията на хора, които като че ли се отказаха да играят ролите до сега и започнаха да навлизат в проблемите, ставаше един диспут и ми се струваше, че това е неправилно. Именно, че се изпуска характеристиката на героите е грешния ход и това ме водеше към неверие. Точно това беше смуцаващия момент от прехода и струва ми се трябва да се избегне като остане всеки верен на своя характер. Това е едното, което ми се струва, че е много лесно оправимо. Сцената на Мишо и Елжана е смуцаваща заради въртенето на зрителите. Искаше ми да съм в положението на тези, които не виждат действието, а само го чуват. Историята с пренасянето на мебелите е върха на измислицата и фантастично изиграните моменти на движението в тъмнината. Само че там има една опасност - да не се механизира играта. За Мариус трябва да се реши нещо, за да му се повярва, че е баща. Косьо може би за първи път получава ярко характерна роля и това му дава възможност да покаже, че и той може да бъде. Не мисля, че от този текст нищо не можем да извлечем.

Погледнато цялото представление като лутащи се хора в тъмнината и въобще асоциациите, които може да предизвика не са малко, именно затова не трябва да се акцентира върху драматичното в събитията.

МЛАДЕН КИСЕЛОВ:

Смятам, че бележките, които може да се правят при положение, че спектакълът се очертава да бъде много ефективен и търсен имат много по-голяма цена, отколкото бележките, които могат да се правят по един спектакъл, който още не е намерил своето лице. Сега е много лесно да се махне с ръка на бележките, тъй като в основни линии работата е станала и лекомислието вече завладява и изпълнителите и зрителите. Смятам, че е важно именно в такива случаи да бъдем внимателни и да помогнем за изясняването на онези неща, които са дребни на фона на общия подем, но биха могли в бъдеще да обърнат колата. Преди всичко опасността, която крият две неща: едното е сюжета и второто е играта в тази условна тъмнина. Нещата, на които акцентираха Константин Илиев и Велко. Смятам, че има сериозна опасност в презнамереното извеждане на така да се каже драматичния подтекст, което беше направено преди години като откритие първи в драматургията и после в живия театър, когато внезапните обрати карат смялата се публика в един момент да се съсредоточи върху нещо, което не е очаквала да изскочи. Затова не смятам, че комедията трябва да се гледа като такава и оттам нататък да пуснем нещата да текат. Или комедията ще се превърне в пошлост, или желанието да правим драматични акценти ще се превърне в обратната пошлост. Смятам, че тези опасности задължително трябва да бъдат във вниманието ни. Младостта на актьорите и интересът им към един такъв текст също може да бъде опасност, а също и режисьорският ход да се пречупи действието. То е още в автора и според мен Асен само слага своя сценичен отпечатък върху съдържащото се в текста пречупване. В този

случай не запазването на образа а внимателното му съхраняване е правилно. Тъй като може да се окаже, че залата започва да не вярва. В текста се съдържат чупките във всеки образ. Авторът ги е предвидил, защото той е Питър Шафър. В тази пиеса има текстове, които претендират да си спомняме за тях и не може театърът да се направи, че ги няма. Щом ги има да бъдем така добри да ги отбележим на сцената. Но опасността е да ги отбележим слягайки нашия брадварски акцент. Смятам, че в това отношение известен проблем създава декора. Той предрешава според мен гледната точка на тази история в този смисъл, че подчертава условността в един вид, в който ние разбираме, че тук ще се играе една условна история, а в самата игра гледаме, че актьорите все отиват към едно търсене на органичното, което декора не носи. Тоест цялата лекота с която той работи за мен съответствува на 2/3 от това представление, а ми липсва развитието на сцената заедно с развитието на спектакъла, тоест в актьорската игра има един стремеж към нов момент в последната трета. При запазване на абсолютно неподвижен декор. Може би това е резултат на развиващите се репетиции. В този смисъл се получава един дисонанс в желанието на спектакъла да става все по-трагичен и невъзможността на закования декор да следва тази трагика, защото тя не е подадена като замисъл. Би ми се искало цялата картина да претърпи деформация заедно със смисъла. Декорът е едно рядко нещо, което се среща по нашите сцени. Той е роден от човек, който има усет за цялото. Жал ми е, че се губи синхрона режисьор-художник. Местата на действието, които са зад зрителите водят към един театър, който за мен означава футбол с две топки. Коя от двете топки трябва да следи зрителят според мен трябва да се покаже ясно. В някои моменти това се губи, ние получаваме една свобода да гледаме когото си искаме и както си искаме. Площадките отзад лично мен нито веднъж не ме накараха да се обърна чрез ставащото там действие.

Замисълът в автора е да става звуково или да се вижда, но едновременно със ставащото на основната сцена действие. Когато разделяме местата ние разделяме вниманието на зрителя. Това води до известно неудобство за някои зрители. Преминаването в едно условност крие голяма опасност играта след няколко спектакъла да превърнем в представенчество и зрителят много бързо може да изгуби интереса. В този смисъл общуването на тъмно е една много сериозна задача, която трябва да поддържа желанието как да се усъвършенствуват нещата. В това отношение много от моментите са доста грубо направени./Ролята на Елжана е постоянно фас към зрителя с директното желание да бъде разглеждана драматично преживяващата героиня/. При Косьо Цанев обратно - само с две тихи думи "Сега ли?" - той накара публиката да избухне. Кат общуват хората на тъмно? - Пределно внимателно. И начинът, по който говорят трябва да бъде едно желание всичко да чуеш нищо да не изпуснеш. Тази настръхналост на сетивата, което е великолепен повод за нашите актьори да се отпуснат в една органика и тя може да роди още много смешни неща. В този смисъл смятам, че когато започва играта с шнура това е един от големите моменти и е достойно за големите комици. Този момент може да се постигне само с едно загатване за това, което ще стане, когато той тръгне, няма нужда да прави две крачки, за да видят всички, че се е умотал. Ясно е, че тези отзад които разговарят не виждат това, но за зрителя то е ясно и няма защо да му се натрапва. Така би предизвикало безкрайно бурна реакция. Според мен главния проблем на представлението е как да се запази последната част, която по автор е трансформирането на натрупаната енергия за тези минути на тъмно в един момент в ново качество. В това отношение за мен бичът е в повече. Той се появява като атрибут към монолога но вътрешно бичът, който носи Николина е много по-въздействащ, отколкото външно и когато

тя води нещата към върха "Пазете се!", то там са ударите на вътрешния бич. Намен ми се струва, че тя гради нещата без нуждата от приспособление. Пак дали аз да не би да не разбира. Ако се спести на тази героиня известна преднамереност в залепването за всеки мъж, който се появи на сцената, а се запази тя к тяколко момента за този неочакван взрив - сега изненадата идва за сметка на актьорския взрив. В това отношение темпото с което се играе, според мен, може да бъде още сгъстено. Тогава няма нужда всеки момент, който е смешка да бъде толкова забавян. Бързината, с която ще следват едно след друго тези неща ще даде на представлението определен вкус. Ако Елжана е по автор човека, на който му писва и казва всичко, за което другите мълчат, но това казване според мен трябва да дойде от човек, който от самото начало е дошъл тук и ние виждаме не че тя е поредния герой, а как тя има нещо друго предвид. Желанието ѝ да се присъедини към групата води до заблуда на зрителя. Тази героиня излиза с много ясна гледна точка и тази героиня, според мен, би трябвало да бъде изнесена с малко по-различни средства. Още в костюмите тя е част от всички, а говори обратни неща. Това, което се говори тук за възрастта на Мариус Донкин е задължително. Условността на този баща води до известна условност във възприемането на цялото. А в някои моменти някои актьори са напълно истински. И идва едно убъркване. При Мишо смятам, че има един основен въпрос и той е свързан с изясняването на героя. Скульптор, който разчита, че ще дойде този милионер. Ако едно момиче четири години е с този скульптор и говори такива думи то с какво той четири години е поддържал тази връзка. Защото както сега се водят нещата е ясно нивото на това момиче. Тя се е лъгала в него четири години, но кой от двамата олеква тогава? Написана е роля типична за този период. Ролята на лутация се млад англичанин и в този смисъл цялата игра на неговата хомосексуалност е привнесена. Тоест това е нормално момче,

към което има проявен интерес неговият млад хомосексуален съсед. Смятам, че текстът не съдържа уточнения за това, че той е отвърещал на тези атаки. А ако е отвърещал то тогава в центъра застава един човек ненормален и откриването на ненормалността на този човек акцентира върху историята му, размества фокуса на спектакъла. Според мен тук има една безизходица, до която стига този млад герой. И тя изказана чрез този мрак. А сега постепенно неговите партньори вземат инициативата и стават център на зрителския интерес. Нина с този свой идеал и големият монолог на Косьо. Според мен това е човек, около когото се събират внезапно всичките му страсти. И невъзможността да ги видиш заедно и да ги приемеш е много страшна за осъзнаване. Предлагам да се помисли за последната част - от влизането на Елжана нататък за начина, по който този герой да бъде акцентиран в съзнанието на зрителите, защото там с него става нещо.

Тази атмосфера на творчество, която цари в състава се пренася в залата и това за мен беше най-голямото преживяване, защото виждаш как се твори колектив, а това е вече вълнуващо. Когато се установи една такава атмосфера възможността да се развива спектакъла и по време на представленията се запазва, защото театърът дава такава възможност - да се повтори творческият акт. Нещо много рядко за другите изкуства. Ето това днес на съвета трябва да се отбележи като специално качество на представлението, което може да доведе до истинското му запазване пред лицето на лавината от зрителски успех, която приближава и която е много опасна. Смятам че Асен тук трябва да бъде особено внимателен и да държи нещата изкъсо. На добър час!

АСЕН ШОПОВ:

Много ми е приятно от проведения сериозен творчески разговор и добавям оценъчен, имайки предвид всичко казано за актьорите.

С тази благодарност бих могъл да съържа, но ще си позволя да кажа някои неща при естествената относителност на нещата. Първото, което моля да се отбележи е категоричното ми възражение заради отсъствието на двамата ни колеги на съвета - заради работата на актьорския състав и работата по тази пиеса. Ако се случи утре да стигна с "Хамлет" на художествен съвет това не би ме притеснило. В случая ми се струва, че трябваше да се гарантира внимание към работещия екип, към тяхното вълнение и усърдие внесли в работата дух на общо желание и колективно усилие и удоволствие от самата работа.

Друго по последователността на нещата, които бяха обект на обсъждане това е за отделните съставки, които соведоха до реализирането на това представление. На първо място е срещата с категорична драматургия. След изказването на Константин Илиев и Младен Киселов мисля, че е излишен моят коментар, т.е. вие бихте могли да кажете колко предлага пиесата и колко не. Доколко е изчерпан заложеното съдържание в пиесата и доколко не е свършена работата защото има и такава реплика - от такава пиеса и от такава драматургия няма повече какво да се иска. Опитът да се подскаже чупката в драматургичния материал считам, че не е случаен. Не малка е скобата, в която е допустима чупката. Само прозвучава драматичното и оттам нататък пак продължава със средствата на жанра. Актьорите не могат да направят втората чупка. Но това е въпрос на режисурата, защото отношенията в лабиринта на сцената от позицията на събитията вътре не могат да се видят и не може да се реши проблема как това се вижда от страни. До преди 3-4 дни аз все още се страхувах от това кой как ще постъпи при срещата си със зрителната зала. Това също е процес, в който при срещите с публиката се понастройват актьорите и може би ще овладеят събитията.

Само една крачка е нужна, за да се реализират всички опасности, за които вече говорихте. На лице е желанието да се преизконсумира удоволствието и се стига дотам да ни пращат не в Сатиричния ами в естрадата му. Наклонената плоскост е на лице и много лесно може да се прекрачи.

На въпроса ви за задната площадка - ние нямахме условия на камерната зала да построим втори етаж . На втората площадка бе построена една теренна форма с капак и асансьорно устройство, през което милионерът пада видимо за зрителя. Има реплика от актьорите "Гой майче падна", за да разбере публиката - това може да прозвучи малко като извинение.

Съгласявам се с бележките по отношение на говорната култура. Но със сменяването на един институт, който не си е свършил работата, дали при приема или по време на четиригодишното учене. На второ място това е дълг на драматурзите, т.е. системното присъствие на репетициите и бой през пръстите до степен на комплекс на тази тема, така както аз си позволявам там където ги срещна да им напомням. Но потокът си върви и всяка грешка е минала. Не трябва да казваме, че има недостатъци в говорната им култура, а да се търси решение на този проблем. Коментирам го с допълнение, че в лицето на тази актриса аз виждам актриса, която ще претърпи своето положително развитие.

По третия въпрос искам да отдам заслуженото на актьорския състав, защото, защото в по-голям процент направеното е плод именно на тяхното желание и любов, на създаването навътрешен колектив в процеса на работата. Моята заслуга е, че внесох тази пиеса и успях да я доведа до един сполучлив край. Най-голямото й значение обаче е, че 5-6 човека, наши колеги, успяха да се сработят, да покажат своите качества и демонстрираха един художествен факт с всичките му плюсове и недостатъци. Аз мисля, че в автора

е заложено и едва ли пиесата е написана само за упражнение по сценография и комедийна техника. В нея е заложен сложен смисъл, свързан с начина на съществуване. И това пряко ни засяга. Самата синонимност на условните знаци с изменението на някои категории. Комедия, но черна в нещо и то се отнася до някаква жизнена структура, с която са в конфликт. Няма да стане с милионера, както няма да си оправя аз живота с фиша от тотото, от нас самите трябва да стане, нещо трябва да се направи.

Вниманието към съдбата на представлението е естествено свързано с чувството, че има за какво да се прояви внимание. Трябва да се внимава по посока на тази опасност, която съществува да не се изметне дъската. Защото такава опасност съществува.

Искам да завърша пак с благодарност за разговора, който проведохте и не го омаловажихте.

ПРЕДСЕДАТЕЛ БАНЧО БАНОВ:

Благодаря като упълномощен човек на всички, които така задълбочено се отнесоха към въпросите на едно комедия, за един спектакъл, който за някои от нас беше повод да се даде работа на хората. В това отношение се крие една много важна поука - нашият театър разполага с един високоталантлив и работлив колектив, който е способен да ни изненадва и мисля че в тази изненада се крие най-голямата радост за театъра и за неговата жизнеспособност. Мисля, че всички ще се съгласите с мен, че нещата се насочват в няколко групи и проблеми. Първият въпрос, който се постави е за скобата, за която говориха Асен и Младен и която наистина сега е преодоляна значително, тъй като режисьорът сам вижда какво има да постига и ще го постигне. Втората сфера въпроси това са за органиката на спектакъла. Мисля, че тя е постигната в основните си точки и това, което каза Константин Илиев - да се внимава да не се

мине към импровизации, към механика. Вярвам, че тази опасност няма да се превърне в реалност, тъй като имаме пред себе си едни много талантиливи и обичащи професията си хора.

Третият въпрос е за говорната култура, за която литературното бюро носи определена вина. И тук като един момент на вътрешен растеж у хората се забелязва разлика. Когато ние гледахме още преди няковко репетиции представянето на още някои от актьорите беше достойно за такива забележки. Разговори бяха водени в това отношение и движението напред е очевидно. Но трябва непрекъснато да се водят такива разговори. Ще си позволя да отправя един апел към тези от вас, които имат и професионалното и морално право да подадат ръка на младите си колеги да не пропуснат случай да направят това.

Още нещо искам да кажа - да не забравяме великолепната работа на Младен Младенов, който още веднъж доказва своите способности.

Благодаря за вниманието и за полезното участие!

С това закривам заседанието на Художествения съвет!

ДИРЕКТОР:

/Д. Фучеджиев/